



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

# Akční plán rozvoje ekologického zemědělství

## – zhodnocení AP do roku 2015, míra naplnění cílů a vize do roku 2020

**Odbor environmentální a ekologického zemědělství**

Ing. Jan Gallas – ředitel odboru

Ministerstvo zemědělství

2. září 2015





MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

## Akční plán pro rozvoj ekologického zemědělství

- Základní strategický dokument představující koncepci rozvoje ekologického zemědělství (EZ) v České republice.
- Vychází z evropského Akčního plánu pro rozvoj EZ.
- První Akční plán pro rozvoj EZ vznikl v roce 2003 – byl vzat Vládou ČR na vědomí 17.3.2004.
- Druhý „Akční plán pro rozvoj EZ na období 2011-2015“ vzala vláda na vědomí 14. 12. 2010.



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

# Zhodnocení Akčního plánu do roku 2015

## Bylo stanoveno 6 dílčích cílů:

- Dosáhnout podílu EZ 15 % z celkové plochy zemědělské půdy v ČR, dosáhnout podílu minimálně 20 % orné půdy z celkové výměry půdy v EZ
- Dosáhnout 3% podíl biopotravin na celkovém množství spotřebovaných potravin, zvýšit podíl českých biopotravin na 60 % na trhu s biopotravinami
- Dosáhnout nárůst spotřeby biopotravin ročně minimálně o 20 %
- Zvýšit důvěru spotřebitele
- Zvýšit podíl příjmů z produkce / zpracování vůči podporám a posílení podnikatelského myšlení a konkurenceschopnosti
- Zvýšit reálný přínos EZ pro životní prostředí a pro pohodu zvířat a zdravotní stav obyvatelstva



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

## Zhodnocení Akčního plánu do roku 2015

**Přehled hlavních aktivit realizovaných v letech 2010 - 2015 dle prioritních oblastí:**

- **zvýšení transparentnosti systému EZ**, zejména spuštěním Registru ekologických podnikatelů, nastavením sdílení výsledků kontrol v EZ v rámci dozorových organizací, pravidelným proškolením všech inspektorů kontrolních organizací, vydáváním Metodických pokynů k zajištění shodného výkladu legislativy (např. metodiky hodnocení analýz reziduí pesticidů při kontrole EZ), zavedením státní úřední kontroly ze strany ÚKZÚZ a supervizí ze strany MZe;



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

## Zhodnocení Akčního plánu do roku 2015

- **vybudování evidence vstupů pro EZ (ÚKZÚZ):** registr prostředků na ochranu rostlin, registr hnojiv, databáze osiv a sadby, tvorba seznamu doporučených odrůd pro EZ (od 2015 polní pokusy pro pšenici a ječmen) a **založeny dlouhodobé polní pokusy** s cílem zhodnotit vliv různých způsobů a intenzit hnojení na bioprodukci a půdní prostředí;
- **zlepšení dostupnosti dat o EZ** díky pravidelným statistickým zprávám ÚZEI;
- **zvýšení regionálního odbytu biopotravin** díky významnému nárůstu počtu faremních zpracoven (malých mlékáren, bouráren, moštáren apod.) a přímého prodeje z ekofarem, který byl podpořen zejména poskytnutím bodového zvýhodnění v rámci investičních opatření PRV (2007-2013) a současně rostoucím zájmem spotřebitelů o lokální kvalitní potraviny z faremního zpracování;



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

## Zhodnocení Akčního plánu do roku 2015

- **stabilizace trhu a odbytu českého biomléka** díky vytvoření odbytové organizace České biomléko v roce 2012;
- **zvýšené zastoupení projektů s tématem EZ v rámci resortního výzkumu MZe;**
- **zajištěno fungování ČTPEZ** jako koordinačního pracoviště pro výzkum EZ v ČR, přičemž ČTPEZ je členem evropské platformy TP Organic i členem IFOAM EU Group;
- **implementováno široké spektrum podpor pro EZ:** v rámci PRV (2007-2013) mimo titul EZ poskytnuto bodové zvýhodnění u pěti opatření Osy I a III, v rámci národních dotací podpora fungování ČTPEZ a integrace v IFOAM EU Group a od roku 2015 podpora zajištění samostatných odrůdových zkoušek registrovaných odrůd polních plodin v režimu EZ a podpory z rozpočtu MZe;

## Zhodnocení Akčního plánu do roku 2015

- **implementováno široké spektrum podpor pro EZ:** v rámci PRV (2007-2013) mimo titul EZ poskytnuto bodové zvýhodnění u pěti opatření Osy I a III, v rámci národních dotací podpora fungování ČTPEZ a integrace v IFOAM EU Group a od roku 2015 podpora zajištění samostatných odrůdových zkoušek registrovaných odrůd polních plodin v režimu EZ a podpory z rozpočtu MZe;
- **realizace řady osvětových a propagačních akcí nevládními organizacemi i MZe** (Propagační akce MZe „ Září - měsíc biopotravin“, Soutěž „Česká biopotravina roku“, Bioakademie – mezinárodní konference EZ, Presentace EZ a biopotravin na veletrzích: Biofach v Norimberku, Biostyl v Praze, aj. Zajištění provozu webu „Biospotřebitel“ aj.
- **zlepšení pohody zvířat v EZ** pomocí metodiky k hodnocení welfare a školení pracovníků kontroly;

## Zhodnocení Akčního plánu do roku 2015

- **Přestože se podařilo zrealizovat množství dílčích aktivit v rámci jednotlivých prioritních oblastí, nepodařilo se zatím dosáhnout většiny cílů stanovených v Akčním plánu a cílových hodnot nebude pravděpodobně dosaženo ani do konce roku 2015.**
- Mezi hlavní důvody patřily relativně ambiciózní cíle (např. ve srovnání se zahraničím), nedostatek finančních prostředků na jejich realizaci, či vyčerpání dotačních prostředků pro nové žadatele o vstup do režimu EZ či rozšiřování ploch žadatelů stávajících.



## Kvantifikace úrovně dosažení stanovených cílů

- 15% podíl EZ na celkové zemědělské půdě (*dosaženo 11,7 %*)
- 20 % orné půdy z celkové výměry půdy v EZ (*dosaženo 11,5 %*)
- 3% podíl biopotravin na celkovém množství spotřebovaných potravin (*dosaženo 0,7 %*)
- 60% podíl českých biopotravin na trhu s biopotravinami (*dosaženo 43 %*)
- 20% roční nárůst spotřeby biopotravin (*v průměru 6,8 % ročně*)
- Zvýšit důvěru spotřebitele (*počet lidí kupujících biopotraviny mírně vzrostl na 41 %*)
- Zvýšit podíl příjmů z produkce / zpracování vůči podporám a posílení podnikatelského myšlení a konkurenceschopnosti (*dle dostupných dat FADN za roky 2011-2013 se situace příliš nemění a podíl dotací na celkových příjmech ekofarem se pohybuje okolo 33 % u mléčných farem a 62 % u farem s chovem zvířat zkrmujeících pící*)

## Nový Akční plán EZ do roku 2020

- V přípravě Akční plán ČR pro rozvoj EZ na roky 2016-2020.
- Do konce roku 2015 bude předložen Vládě ČR ke schválení.
  
- Obsahuje 5 hlavních okruhů, kterými je třeba se v budoucnu zabývat:
  - Trh s biopotravinami a důvěra spotřebitele
  - Poradenství, výzkum, šíření informací
  - Přínosy EZ pro životní prostředí a pohodu zvířat
  - Ekonomická udržitelnost EZ
  - Propagace a osvěta EZ a produkce biopotravin
  
- Návrh koncipován více zaměřený na zvyšování kvality systému oproti kvantitě.

# Nový Akční plán EZ do roku 2020

## ➤ **Hlavní vize EZ do roku 2020:**

„Ekologické zemědělství bude plně rozvinutým odvětvím zemědělství se všemi odpovídajícími charakteristikami, jakými jsou stabilní trh bioproduktů a biopotravin, dostupné služby a konzistentní státní politika podporující jak poskytování veřejných statků, včetně aspektů týkajících se životního prostředí a pohody zvířat, tak produkci biopotravin.“

## ➤ **Globální cíle EZ do roku 2020:**

- propagovat a uspokojovat poptávku po biopotravinách
- zajišťovat ochranu ŽP = poskytovat veřejné statky

## Nový Akční plán EZ do roku 2020

- „Ekologické zemědělství se stane významnou součástí českého zemědělství = cílem je zvýšit životaschopnost ekofarem při současném zachování přínosů pro životní prostředí a welfare (spravedlivé ceny a efektivní a současně šetrná forma bioprodukce)“
- „Vybudovat stabilní trh biopotravin s významným podílem biopotravin českého původu (vyrobených z domácích biosurovin) = zvýšit důvěru a spotřebu biopotravin“
- „Fungující spolupráce v rámci celého dodavatelského řetězce (fungující odbyt)“



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

## Návrh vybraných prioritních opatření

- **Zajistit poradenství v oblasti efektivity bioprodukce**
- **Zpracovat a naplňovat „Plán propagace a osvěty pro EZ a biopotraviny“**
- **Pomoci zemědělcům s odbytem bioproduktů**
- **Podpořit zastoupení českých (bio)potravin v maloobchodních řetězcích**
- **Podpořit vertikální sdružování od zemědělců přes výrobce po obchodníky**
- **Podpořit přímý prodej a ostatní alternativní způsoby odbytu bioproduktů a biopotravin**
- **Informovat pravidelně spotřebitele o dostupnosti biopotravin**
- **Zveřejňovat výsledky hodnocení přínosů EZ (porovnávání obou produkčních systémů) veřejnosti a zejména odborné veřejnosti**
- **Posílit výuku a informovanost o principech EZ na školách všech úrovní**



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Děkuji za pozornost!